

Öppenhetsregistret

Statens revisionsverk

Lagen om öppenhetsregistret

1 §

För att öka öppenheten i beslutsfattande och för registrering av långsiktig och planmässig påverkan som riktar sig mot beslutsfattande och registrering av till sådan påverkan anknyttande rådgivning som bedrivs som näringsverksamhet finns ett öppenhetsregister som grundar sig på ett anmälningförfarande.

**Vem ska anmäla sin
verksamhet till
öppenhetsregistret?**

Vad handlar öppenhetsregistret om?

Aktörer som bedriver påverkanskommunikation eller rådgivning inom påverkanskommunikation som riktar sig mot riksdagen eller ministerierna ska i fortsättningen registrera sig i öppenhetsregistret.

Efter registreringen ska aktörerna rapportera om sin påverkanskommunikation halvårsvis. Ekonomiska uppgifter och de resurser som använts rapporteras en gång om året.

Uppgifterna i registret är offentliga och publiceras utan dröjsmål i tjänsten avoimuusrekisteri.fi.

Vilka faktorer består anmälningsskyldigheten av?

Aktör

Juridisk person

Enskild näringsidkare
(firma)

Verksamhet

Påverkanskommunikation
(lobbning)

Rådgivning inom
påverkanskommunikation
(konsultation i anslutning
till lobbning)

Föremål för påverkanskommunikation

Riksdagen

Ministerier

Föremål för påverkan

- För att anmälningsskyldighet ska uppstå förutsätts att föremålet för påverkan är riksdagen eller ett ministerium.

Med riksdagen avses:	Med ministerium avses:
<ul style="list-style-type: none">• riksdagsledamöter• ledamotsassistenter• riksdagsgruppernas personal• riksdagens tjänstemän	<ul style="list-style-type: none">• ministrar• statssekreterare som har tillsatts för en ministers mandatperiod• ministrarnas specialmedarbetare• tjänstemän vid ministerier• utredare som tillsatts av ministerier

- Öppenhetsregistret förutsätter inga åtgärder eller ger inte upphov till några skyldigheter när det gäller föremålen för påverkan.

Påverkanskommunikation

- Påverkanskommunikation är kontakt som för egen räkning hålls med ett föremål för påverkanskommunikation med avsikten att påverka beredningen av och beslutsfattandet i ett ärende genom att främja ett visst intresse eller mål.
- Tolkningen av beredningen av och beslutsfattandet i ett ärende är bred. Det centrala i påverkanskommunikationen är kontakten mellan lobbyisten och föremålet för påverkan.

Rådgivning inom påverkanskommunikation

- Rådgivning inom påverkanskommunikation är påverkanskommunikation som bedrivs på uppdrag av en klient för klientens räkning eller annan relaterad rådgivning som ges till klienten.
- Lagen förutsätter inte att klienten uttryckligen beställer service i anslutning till påverkanskommunikation, utan servicen kan också vara till exempel kommunikation och marknadsföring, intern utveckling eller juridisk rådgivning.
- Anmälningsskyldigheten beror inte på sättet att hålla kontakt med klienten, utan endast på hurdan rådgivning och hurdant stöd klienten fått.
- När det är fråga om rådgivning inom påverkanskommunikation gäller anmälningsskyldigheten den som bedriver rådgivning inom påverkanskommunikation.
- Den som bedriver rådgivning inom påverkanskommunikation ska också anmäla kontakter med föremålet för påverkanskommunikationen utanför kundrelationen, där syftet är att skapa förbindelser som gagnar bedrivandet av rådgivning inom påverkanskommunikation med föremålen för påverkanskommunikation eller informationsutbyte med föremålen för påverkanskommunikation.
- Klienten är alltid anmälningsskyldig i fråga om påverkanskommunikation som klienten själv bedriver.

Aktörer som är anmälningsskyldiga och undantag som gäller dem

- Endast juridiska personer eller enskilda näringsidkare (firmor) kan vara anmälningsskyldiga.
- Det finns dock en del undantag som gäller de anmälningsskyldiga:
 - enskilda näringsidkare som inte bedriver påverkanskommunikation eller rådgivning inom påverkanskommunikation som huvudsyssla
 - bostadsaktiebolag
 - statens, välfärdsområdenas, kommunernas eller landskapet Ålands myndigheter, andra självständiga offentligrättsliga inrättningar än universitet och statens affärsverk
 - riksdagens kansli, riksdagens justitieombudsmans kansli, Människorättscentret, statens revisionsverk samt Utrikespolitiska institutet
 - partier, partiföreningar, riksdagsgrupper och stödföreningar för personer som är uppställda som kandidater i val
 - offentliga samfund och aktörer som sköter lagstadgade uppgifter
 - internationella mellanstatliga organisationer
 - representanter för en främmande stat och för Europeiska unionen, till exempel diplomater
 - advokater, rättegångsbiträden med tillstånd och offentliga rättsbiträden utom om de på klientens vägnar bedriver sådan påverkanskommunikation eller tillhandahåller klienten sådan rådgivning inom påverkanskommunikation där det inte är fråga om att fastställa klientens rättsliga ställning, biträda klienten i ett förvaltningsärende, ge råd om tillämpningen av rättsnormer eller tillhandahålla annan juridisk rådgivning som gäller klientens verksamhet.
- Lagen betonar också särskilt att den inte gäller oorganiserad samhällsaktivitet eller valmansföreningar för personer som är uppställda som kandidater i val.

Verksamhet som inte behöver anmälas, 1/3

- Småskalig påverkanskommunikation
 - Småskalig påverkanskommunikation är verksamhet som omfattar sammanlagt högst fem enskilda kontakter under ett kalenderår.
 - Som ett kontakttillfälle räknas till exempel ett telefonsamtal eller ett e-postmeddelande. En enskild kontakt kan ha fler än en mottagare. Exempelvis ett e-postmeddelande som skickats till flera mottagare räknas som en kontakt.
- Sedvanliga kontakter med myndigheter
 - Sedvanliga kontakter med myndigheter är till exempel att sköta olika tillstånds- eller stödärenden och delta i upphandlingar. Sedvanliga kontakter med myndigheter är också bland annat att sköta lagstadgade skyldigheter hos myndigheter eller myndigheters styrnings-, övervaknings-, rådgivnings- eller datainsamlingsverksamhet.

Verksamhet som inte behöver anmälas, 2/3

- Deltagande i en arbetsgrupp som tillsatts av en myndighet eller i ett samråd
 - Att på kallelse av myndigheter delta i arbetsgrupper, delegationer eller motsvarande organ eller i samråd medför ingen anmälningskyldighet.
- Offentligt framträdande vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar
 - Med offentligt framträdande avses framträdande eller närvaro i publiken vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Typiska offentliga tillställningar är till exempel mässor, marknader, fester för allmänheten, idrottstävlingar och föreställningar.
 - Olika tillställningar kan innehålla både tillställningar som är öppna för allmänheten och slutna tillställningar riktade till mindre grupper. Den senare verksamheten uppfyller inte kriteriet för en offentlig tillställning.
- Insamling av information som görs för journalistiskt ändamål.

Verksamhet som inte behöver anmälas, 3/3

- Masskommunikation samt skickande av nyhets- eller kundbrev
- Kontakter som ingår i statens ägarstyrning.
- Partinära sammanslutningars kontakter med det egna partiets riksdagsledamöter och deras ledamotsassistenter, det egna partiets ministrar och deras specialmedarbetare samt statssekreterare från det egna partiet som har utnämnts för en ministers mandatperiod.
- Uppdrag som utförs i egenskap av utredare som tillsatts av en myndighet.
- Rådgivning inom påverkanskommunikation som riktas mot aktörer inom den offentliga förvaltningen.
- Kontakter som, om de avslöjas, kan äventyra den allmänna eller nationella säkerheten.

Anmäla uppgifter till öppenhetsregistret

Skyldighet att göra verksamhetsanmälan

- Anmälningsskyldiga ska genom en verksamhetsanmälan till öppenhetsregistret lämna en redogörelse för sin påverkanskommunikation eller rådgivning inom påverkanskommunikation.
- Den som bedriver rådgivning inom påverkanskommunikation ska dessutom göra en verksamhetsanmälan om kontakter till föremål för påverkanskommunikation utanför klientrelationen.

Registeruppgifter

- Öppenhetsregistret innehåller basuppgifter om de anmälningsskyldiga, av vilka de flesta fås via FODS-integrationen.
- Uppgifterna ska lämnas elektroniskt (avoimuusrekisteri.fi), om inte registermyndigheten av särskilda skäl godkänner att uppgifterna lämnas på papper.
- Uppgifterna ska alltid lämnas av den anmälningsskyldige, dvs. den som bedriver påverkanskommunikation eller rådgivning inom påverkanskommunikation.

Registreringsanmälan

- Den anmälningsskyldige ska göra en registreringsanmälan senast den dag som påverkanskommunikationen eller rådgivningen inom påverkanskommunikation inleds.
- Registreringsförfarandet begränsar eller fördröjer inte inledandet och utövandet av påverkanskommunikation, eftersom det är fråga om ett anmälningsförfarande.

Verksamhetsanmälan

- I verksamhetsanmälan rapporteras påverkanskommunikation, rådgivning eller PR-verksamhet inom påverkanskommunikation och ekonomiska uppgifter i anslutning till dessa.
- Rapporteras två gånger om året, ekonomiska uppgifter en gång om året för föregående kalenderår.
- Uppgifterna ska lämnas trots företagshemligheter.

Ekonomiska uppgifter om påverkanskommunikation

- **Som ekonomiska uppgifter om påverkanskommunikation rapporteras följande:**

- totalt antal personer som under det föregående kalenderåret deltagit i påverkanskommunikation och antalet årsverken som dessa använt för påverkanskommunikationen
- utgifterna för marknadsföring och representation i samband med påverkanskommunikationen
- kostnadsbeloppen för sådan rådgivning inom påverkanskommunikation som skaffats som köpta tjänster.

- **Som ekonomiska uppgifter om rådgivning inom påverkanskommunikation rapporteras följande:**

- totalt antal personer som under det föregående kalenderåret deltagit i påverkanskommunikation och antalet årsverken som dessa använt för påverkanskommunikationen
- utgifterna för marknadsföring och representation i samband med påverkanskommunikationen
- kostnadsbeloppen för sådan rådgivning inom påverkanskommunikation som skaffats som köpta tjänster

Påverkanskommunikation anmäls med en verksamhetsanmälan

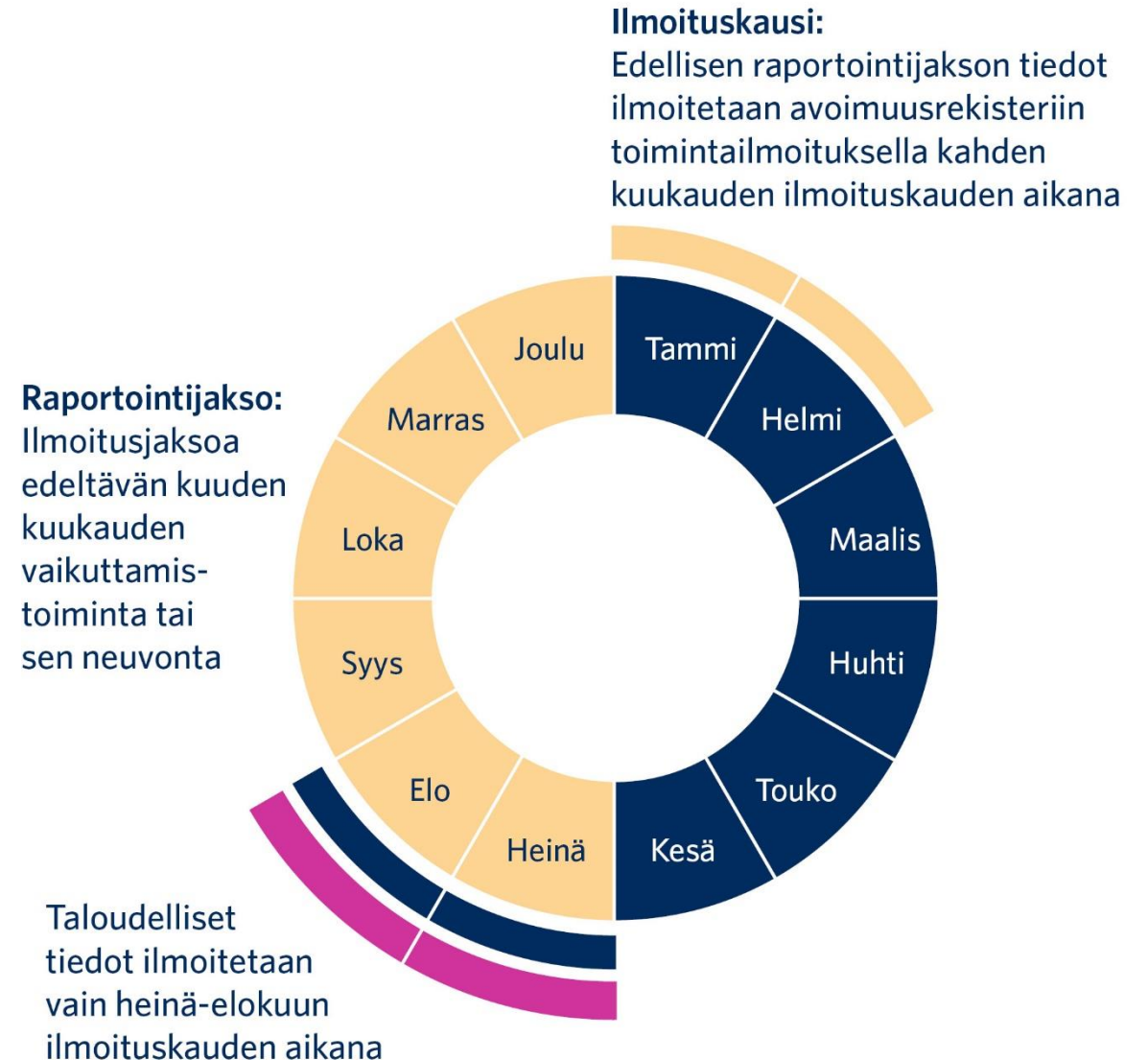
ämne(n) för
kommunikationen

föremål för
påverkanskommunikation

huvudsakliga sätt att hålla
kontakt

Årsklocka för verksamhetsanmälningar i öppenhetsregistret

- I ett kalenderår ingår två anmälningsperioder och två rapporteringsperioder.
- På varje sexmånaders rapporteringsperiod följer alltid en tvåmånaders anmälningsperiod.

Vilka uppgifter anmäls till registret?

- Registreringsanmälan (en gång):
 - Identifiering med Suomi.fi-koder.
- Verksamhetsanmälan två gånger om året:
 - Påverkanskommunikation, rådgivning eller PR-verksamhet inom påverkanskommunikation.
 - Skriv ämne eller projektnummer för påverkanskommunikationen.
 - Välj föremål för påverkanskommunikationen.
 - Ange de sätt att hålla kontakt som använts.
 - Ange ekonomiska uppgifter (från och med sommaren 2026).

Anmälan om ämne

- Fält för fri text, 50–400 tecken.
- Ämnet kan gälla till exempel ett politikprojekt, ett lagstiftningsprojekt, en budgetåtgärd eller en utvecklingsåtgärd inom vilket förvaltningsområde som helst, i vilken beredningsfas som helst.
- Så beskrivande som möjligt, tillräckligt detaljerat.
- Ämnet måste också meddelas i fall där du erbjuder en klient stöd inom påverkanskommunikation, men du inte själv har direkt kontakt med riksdagen eller ministerierna.

Specificering av föremål för påverkanskommunikation

- Specificeras på individnivå: riksdagsledamöter, ministrar, statssekreterare och specialmedarbetare som utnämnts för ministrarnas mandatperiod, riksdagens generalsekreterare och biträdande generalsekreterare, ministeriernas kanslichefer och avdelningschefer samt utredare som tillsatts av ministerierna.
- I fråga om ledamotsassistenter och riksdagsgruppernas personal, information om riksdagsgruppen.
- I fråga om kontakter med ministeriernas övriga tjänstemän, information om avdelningen och enheten.
- I fråga om kontakter med andra tjänstemän vid riksdagens kansli, information om utskott, avdelning och enhet eller andra motsvarande delar av organisationen.

Sätt att hålla kontakt

Möte

Telefonsamtal

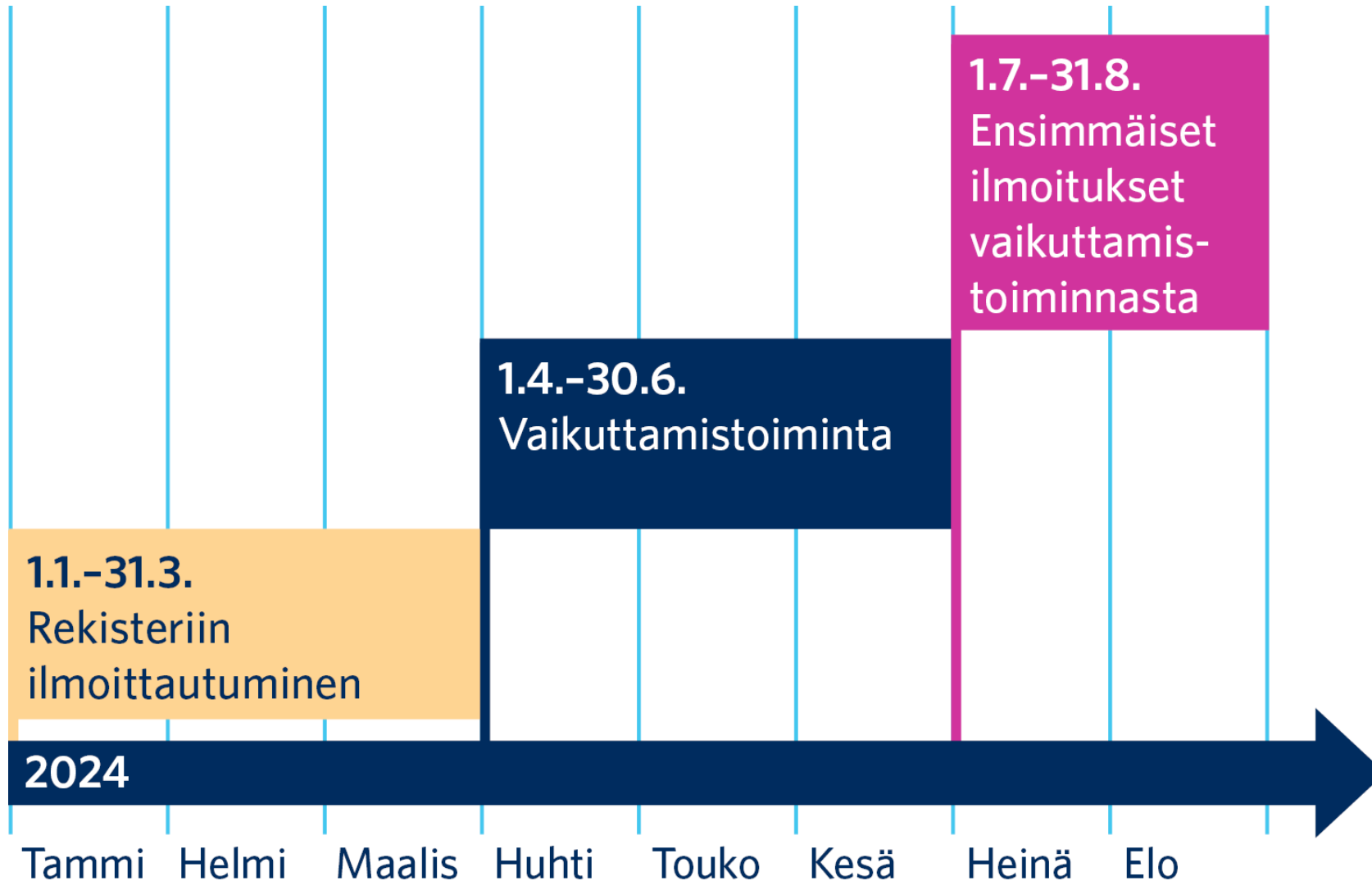
E-post

Annat sätt

→ anmälningsskyldigheten beror inte på kontaktens riktning, sättet att hålla kontakt eller den teknologi som använts

Tidsplan för de första anmälningarna

Anmälningsskyldighetens upphörande, 7 § och 8 §

- Anmälningsskyldigheten kan upphöra på två sätt:
 - om påverkanskommunikationen permanent blir småskalig
 - om påverkanskommunikationen och rådgivningen inom påverkanskommunikation upphör.
- Den anmälningsskyldige ska anmäla saken och fullgöra de förpliktelser som uppkommit fram till anmälningdagen, varefter anmälningsskyldigheten upphör.

Tillsyn över öppenhetsregistret

Den registeransvariges uppgifter (1/3)

- Styr och råder de anmälningsskyldiga att göra de anmälningar som anges i lagen
- För och utvecklar ett elektroniskt register
- Tillsätter en delegation (11 §)

Den registeransvariges uppgifter, 2/3

- Kontrollerar att anmälningsskyldiga som har gjort en registreringsanmälan har gjort sina verksamhetsanmälningar.
- Uppmanar vid behov en anmälningsskyldig att göra en anmälan eller att lägga till, komplettera eller rätta uppgifter i öppenhetsregistret.
- Kontrollerar att en anmälningsskyldigs anmälan om att påverkanskommunikationen och rådgivningen om påverkanskommunikationen upphört permanent eller att påverkanskommunikationen ändrats till småskalig verksamhet uppfyller förutsättningarna i lagen.
- Utreder misstänkta försummelser i anslutning till anmälningar.
- Revisionsverket kan förelägga vite för att effektivera uppmaningen.

Den registeransvariges uppgifter, 3/3

- Gör upp en årsrapport om registrets funktion och övervakning.
- Lämnar varje valperiod en berättelse till riksdagen om registrets funktion och övervakning.

Tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter

- Trots sekretessbestämmelserna ska en anmälningsskyldig på begäran lämna Statens revisionsverk nödvändig utredning som behövs för att reda ut en misstänkt försummelse.
- Om den utredning som erhållits av den anmälningsskyldige inte är tillräcklig, kan Statens revisionsverk be om ytterligare utredning även av föremålet för påverkanskommunikation.
- Uppgifterna om begäran om utredningar och utredningarna i sig blir inte en del av öppenhetsregistret, utan de är myndighetshandlingar på vilka tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

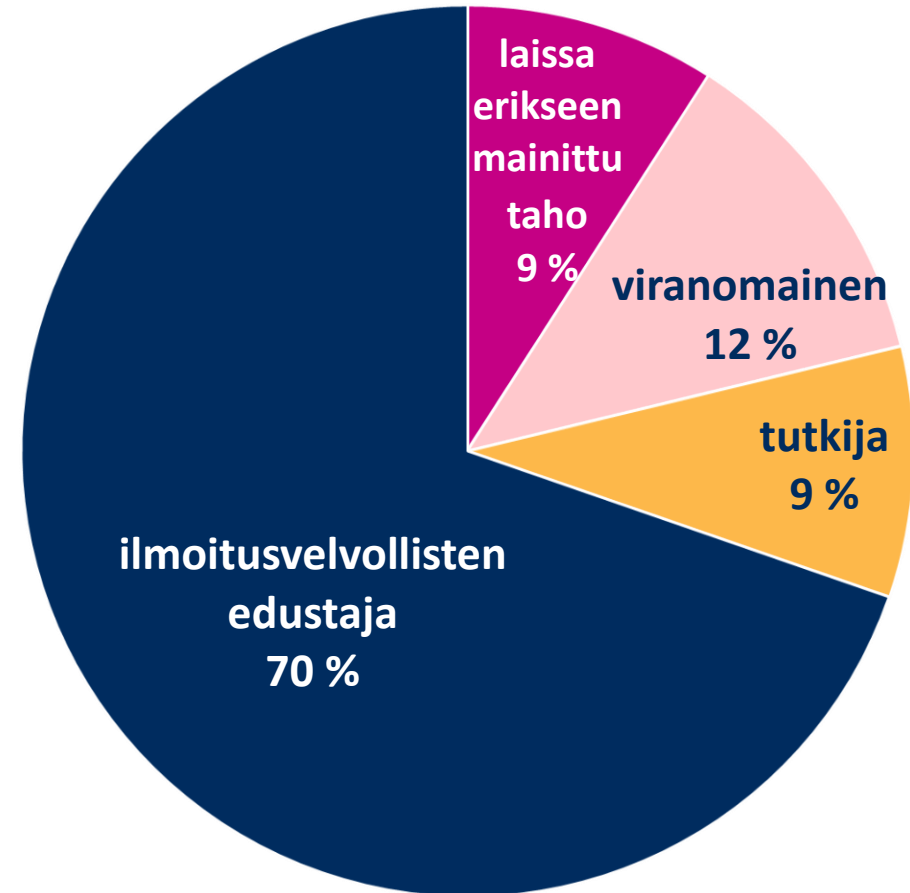

11 § Delegation

Statens revisionsverk tillsätter för tre år i sänder en delegation

Till medlemmar i delegationen kallas

1. företrädare för de anmälningsskyldiga
2. forskare som är insatta i ämnesområdet och
3. myndigheter på så sätt att åtminstone JM, FM och revisionsverket är representerade i delegationen.

Uppgifter för delegationen för öppenhetsregistret

"Med beaktande av den sammansättning som delegationens natur förutsätter och revisionsverkets oavhängighetskrav skulle delegationen dock inte ha någon beslutanderätt. Delegationens uppgift är rådgivande och den utövar inte offentlig makt."

Uppgifternas offentlighet och arkivering

- De uppgifter som anmäls till öppenhetsregistret är öppet tillgängliga på webben och kan granskas av vem som helst.
- Uppgifterna är öppet tillgängliga i webbtjänsten i 10 år, varefter de arkiveras permanent för senare ändamål, till exempel för forskning.

**För de
anmälningsskyldigas
kännedom**

Hur förbereda sig för användningen av öppenhetsregistret?

Identificera

- om vilka ämnen er organisation utövar påverkanskommunikation.
- vem påverkanskommunikationen riktar sig till.
- vilka sätt att hålla kontakt som används.

Planera

- hur ni dokumenterar er påverkanskommunikation i era egna system.
- vem som samlar in och upprätthåller information om er organisations påverkanskommunikation.

Besluta

- vem som ansvarar för användningen av öppenhetsregistret i er organisation och befullmäktiga dem som använder öppenhetsregistret att uträtta ärenden i er organisations namn (Suomi.fi).

Fördelar med anmälningsskyldigheten

Vilka ämnen gäller vår påverkanskommunikation? Vilka ämnen gäller andras påverkanskommunikation?

Expertinstansernas sammanfattade röst blir offentligt känd, intressentgrupper och konkurrenter identifieras

Att osaklig påverkan bekämpas är till fördel för hela samhället

Uppfattning om dolda områden

Systematiken i det egna påverkansarbetet förbättras, kontinuiteten följs upp

+ en utsiktsplats för påverkanskommunikation i Finland

Aktuellt hösten 2023

- [Avoimuusrekisteri.fi](https://avoimuusrekisteri.fi) öppnades 20.9.2023
- Ärendehanteringens inleds 1.1.2024 med registreringar
- Öppenhetsregistret i Instagram
[@avoimuusrekisteri](https://www.instagram.com/avoimuusrekisteri)

Kiitos!

Tack!